

DUTCH A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)

Mardi 3 mai 2005 (matin)

Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Schrijf een commentaar bij **een** van de volgende teksten:

1. (a)

Het huis leek op alle andere in de straat: ietwat scheefgezakt na twee eeuwen bewoning, stormwind en oorlog. Boven de haag liep een kromme ruggengraat van pannen tussen twee schouwen. De ramen zaten min of meer beschonken in de gevels en naast de deurpost hingen een paar klompen beplant met petunia's.

5 De meeste kamers huisvestten een voorgeborchte van duisternis, koel in de zomer, 's winters kil. Elders sloegen de stenen de lucht op van generaties middagmaal, zoals in de keuken, waar het vet aan de zoldering hing. De kelder bewaarde, de zolder vergat.

10 Eind augustus kroop de koude op uit de vloer. 's Avonds rook het buiten al naar vorst. Voor de regens kwamen trokken wolken soms zo laag over de pannen dat de nok ze leek te splijten. Het licht werd dun. Het gras in de boomgaard bleef tot lang na de middag fonkelen. De tuin vergooide wat hem nog aan tinten restte en werd even grijs als de zerken op het nabije kerkhof.

15 Daar nam mijn grootmoeder me ieder jaar heen, maar ze kwam er zelf bijna dagelijks. Amper vijf bochten ver van het tuinhek sliepen haar doden. Met Allerzielen kocht ze geen boeketten. Er groeiden dag in dag uit margrietten op de graven. Dat vond ze genoeg. Om gedenkplaten versierd met roosjes van porselein liep ze over van spot. Ze had haar eigen opschriften, in het graniet van haar ziel.

20 Ze was de averechtse baker van haar ras. Ze zou haar doden niet zomaar laten verdwijnen. Eenmaal begraven werd de aarde hun lichaam. Ze kamde met de hark hun lokken in een scheiding en snoeide de heesters rond hun zerken alsof ze hun nagels knipte. De trouwringen waren al verhuisd van de koude vingers naar de warme van wie achterbleef. Hun brillen had ze dichtgevouwen en boven, op zolder, in een lade gelegd, waar zoveel andere brillen met lange sprinkhanenpoten wanordelijk met elkaar verstrikt waren geraakt.

25 Na elke rouwdienst trok ze de gordijnen in de achterkamer open, haalde het rolluik op en ververste de lakens.

“Het staat ons allemaal te wachten” hield ze me voor. Ze sloeg de dekens open. Het bed in moest ik, geen gezeur. De rouwkapel was weer logeerkamer geworden.

30 Op de nachttafel verstouwde de wekker knarsend zijn seconden. De fosforgroene wijzerplaat lichtte spookachtig op in het donker. Ik durfde me amper te verroeren tussen de lakens, bang alle verdwaalde zielen op te wekken uit de matras met springveren, dat bij de minste wending kribbig jankte.

Het huis was een tijdelijke uitbreiding van de hemel wegens plaatsgebrek. Achter het loodglas van de vitrinekast vervaagden de doden minder snel dan de levenden, onbeschermd tegen de wand van de woonkamer, in sobere lijsten, niet omkruld door vergulde guirlandes of zilveren linten, en niet zo gekoesterd.

35 Viermaal per maand was het altijd weer Allerzielen in huis. Eerst stofte ze vluchtig het Mariabeeld en de replica van de IJzertoren* af. Nadien gebood ze mij één voor één de foto's aan te reiken, niet in het wilde weg, maar in de volgorde waarin ze hun onderkomen hadden verlaten. Gestaaag groeide de stapel aan. Een jonge generatie was opgestaan, de oude viel langzaam weg. Op den duur waren er meer foto's dan ik vast kon houden. Ik plaatste ze op tafel, in de juiste
40 volgorde, en schoof hen geduldig op naarmate ze één voor één weer in de kast verdwenen. In hun sjeike lijsten als in fragiele wagentjes leken ze aan te schuiven bij de douane.

De grootmoeder zegende hen met haar stofflap en riep alle namen af. Bossen tantes, verre neven, kozijns en nichten somde ze op. Meer dan ik heb gekend, behalve als beeltenis en fatale ziekte. Viermaal per maand aanhoorde ik altijd weer dezelfde keur van doodsoorzaken, en de
45 zucht van berusting die ze om de paar foto's door haar neusgaten joeg.

Uit: Erwin Mortier, *Marcel* (Uitg. 1999)

* IJzertoren: monument in België herinnerend aan de eerste wereldoorlog

- Welke atmosfeer roept de schrijver op en met welke stijlmiddelen doet hij dat?
- Geef een korte karakteristiek van de beide personages uit dit fragment.
- Wat zijn de belangrijkste kenmerken van het taalgebruik in deze passage?

1. (b)

Poète Bénit*

Het gaat te goed! Doe daar wat aan!
Timmer gaten in mijn muren,
smijt een dreigbrief door het raam
en jaag de schimmel in mijn boeken,
5 laat de buurt mijn kop vervloeken,
sluit het gas af, doof het licht
en laat een ouderwetse winter
door de waterleiding gaan.

Boek mij voor een habbekrats
10 in godverlaten oorden, waar
mijn woorden in het schuim verzuipen
van de bierpomp op het plein.
Laat mij spreken voor holle zalen
En zet daar espressomachines bij aan,
15 laat mij 's nachts op weg naar huis
bij opgeheven haltes staan.

Laat honderd slechte epigonen
mijn hagelwit blazoën besmeuren,
laat mijn werk niet leven maar gebeuren
20 in een voetnoot van een slecht geschreven
doctoraal. O, laat alleen journaillie
en het zwaarbelegde recensentendom
mijn werk waarderen. Geef mij nul
op het rekest, dat zal mij leren.

Uit: Ingmar Heytze, *Alle 24 goed* (Uitg. 2004)

* Poète Bénit betekent letterlijk: de gezegende, de gevierde dichter, het tegenovergestelde van de poète maudit: de verdoemde, verachte dichter.

- Leg uit wat het thema van dit gedicht is.
- Welke beelden zijn volgens jou het sterkst in de ondersteuning van het thema?
- Bespreek de belangrijkste vormkenmerken van dit gedicht.